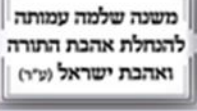

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרה"ק דניאל פריש ב"ר נפתלי בעל ה"מתוק מדבש" ע"ה הרה"ק יעקב יהושע פאלק ב"ר צבי הירש, בעל ה"פני יהושע" ע"ה

משנה ו'

בְּהֵמָה שֶׁנֶחְתְּכוּ רַגְלֶיהָ האחוריות **מִן הָאֲרָפוֹבָה** וְלִמְטָה רגל הבהמה מורכבת משלושה עצמות, החלק התחתון שצמוד לפרסות נקרא גם 'ארוכבה הנמכרת עם הראש, העצם האמצעית נקראת שוק, שבתחתיתה נמצאת הברך, והעצם העליונה נקראת ירך, ובאה המשנה ללמד שאם נחתכו הרגלים בראש העצם התחתונה, או בכל מקום שהוא למטה ממקום זה, הבהמה - **כְּשָׂרָה** אבל אם נחתכו הרגלים **מִן הָאֲרָפוֹבָה** וְלִמְעָלָה היינו שאם נחתכו בתחתית השוק, או בכל מקום אחר ברגל שהוא למעלה מתחתית השוק, כולל אם החתך היה בירך, הבהמה - **פְּסוּלָה** היינו טריפה. **וְכֵן שְׁנִטְלָה צִמַּת הַגִּידִין** צומת הגידים הם שלושה חוטים לבנים, אחד עבה ושנים דקים והם צמותים ומחבורים יחד, ונמצאים בתחתית השוק, סמוך לברך. ובעוף הם שישה עשר חוטים. ובאה המשנה ללמד, שאפילו אם לא נשברה העצם, אך ניטלו צומת הגידים מהבהמה, הבהמה טריפה. **אם נִשְׁבַּר הָעֵצָם** במקום בו הבהמה אינה נעשית טריפה ויצאה העצם החוצה, ועתה היא כאיבר שעומד מדולדל, **אִם רֹב הַבָּשָׂר קָיָם** היינו אם עור ובשר מכסים את רוב עביו ורוב היקפו של העצם - **שְׁחִיטָתָהּ מְטַהְרֶתָּו** שחיטת הבהמה מטהרת את העצם השבור **וְאִם לֹא** שאין עור ובשר מכסים את רובו - **אֵין שְׁחִיטָתָהּ מְטַהְרֶתָּו** אמנם הבהמה עצמה מותרת באכילה, אך העצם השבור שהוא איבר מדולדל אסור באכילה, ולמדים זאת ממה שכתוב "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו" שמפסוק זה יש לרבות, שאף בשר, או איבר שהם עומדים מדולדלים בבהמה, אסורים באכילה.

רבינו עובדיה מברטנורא

בהמה שנחתכו רגליה - האחרונים.
מן הארכובה ולמטה - שלוש עצמות בירך, התחתון הוא עצם הנחתך עם הפרסות כשמשפטיין הבהמה ואותה רכובה נקראת ארכובה הנמכרת עם הראש, ובלשון לע"ז קורין אותו פרק יינקל"ו, ובערבי דוקב"א. ולמעלה הימנה עצם האמצעי וצומת הגידים בתחתיתו סמוך לפרק ארכובה הנמכרת עם הראש. והעליון היא קולית התחובה באליה. והפרק שבין סוף הקולית לראש העצם האמצעי ניכר ונראה בגמל כשהוא רובץ יותר מבשאר בעלי חיים. ומן הארכובה ולמטה דקתני במתניתין שהיא כשרה היינו מתחילת הארכובה הנמכרת עם הראש ולמטה. ומן הארכובה ולמעלה דהיינו מסוף העצם האמצעי שהוא מקום צומת הגידים, בכל מקום שנחתך הרגל משם ולמעלה טריפה.

המשך רבינו עובדיה מברטנורא

וכן שניטל צומת הגידין - אפילו לא נחתך הרגל שלא נשבר העצם אלא שניטל צומת הגידים, טריפה. כך פירשו קצת אמוראים משנה זו בגמרא.

ושיטה זו תפסו רבותי עיקר והורו שבכל מקום שתחתך הרגל למעלה מהארכובה התחתונה שקורין בלע"ז ינוקל"ו בין במקום צומת הגידין בין למעלה מצומת הגידין, טריפה.

אבל רמב"ם ורב אלפס רבו תפסו עיקר הפירוש האחר, שמפרש מן הארכובה ולמטה כשרה מן הארכובה ולמעלה פסולה, דהכי קאמר, למטה מארכובה העליונה שהוא הקולית התחובה באליה, ולא למטה מיד הסמוך לו אלא למטה מעצם האמצעי כולו דהיינו בעצם התחתון, ודאי כשרה. למעלה מן הארכובה דהיינו בקולית, ודאי טריפה כל מקום שחתך. וכן שניטל צומת הגידין, כלומר, ובעצם האמצעי יש מקום שהיא טריפה כגון בצומת הגידין, ויש מקום שהיא כשרה כגון למעלה מן הצומת. ואל תתמה היך אי פסיק לה למעלה מן הצומת בעצם האמצעי כשרה, וכשמשפיל לחתכה בצומת טריפה, שאין אומרים בטרפות זו דומה לזו, שהרי חותכה מכאן ומתה חותכה מכאן וחיתה, ולא נאסרה בהמה זו מפני שהיא חתוכת רגל ממקום זה, אלא מפני שנחתכו הגידין, שחתכתן היא מכלל הטרפיות. ומקום צומת הגידין הוא מתחיל מן המקום שהן נראים קשין ולבנים עד המקום שיתחילו להתרכך ולהתאדם.

וצומת הגידים - הם שלושה חוטים לבנים בבהמה צמותים ומחבורים יחד, אחד עבה ושנים דקים. ואם ניטל האחד העבה לבדו אין זה ניטל צומת הגידים, שהרי נשאר שנים. ואם ניטלו שנים הדקים ממקומם מותרת, שהרי האחד העב גדול משניהם והרי לא ניטל כל הצומת אלא מיעוטם. ואם נחתך רובו של כל אחד מהן, טריפה. ואין צריך לומר אם נחתכו כולן או ניטלו כולן. ובעוף הם ששה עשר חוטים לבנים. אפילו לא נחתך אלא רובו של אחד מהן, טריפה.

נשבר העצם - למטה מן הארכובה במקום שאין עושה אותה טריפה.

אם רוב הבשר קיים - דהיינו שעור ובשר חופים רוב עביו ורוב היקפו של שבר. דומנין דמשכחת ליה זה בלא זה כגון שמרחיב מצד אחד ומיצר מצד אחר, שאין העצם עגול, הלכך בעי לתרויהו.

שחיטתו מטהרתו - לאבר המדולדל. ומותר אפילו באכילה.

ואם לאו - שאין עור ובשר חופים את רובו, אין שחיטתו מטהרתו. ואע"ג דבהמה מותרת הוי אבר אסור משום ובשר בשדה טריפה, כדאמרין ודף ע"ג להביא אבר ובשר המדולדלים. ואם נשבר העצם מן הארכובה ולמעלה במקום שעושה אותה טריפה, אם רוב בשר קיים, אבר ובהמה מותר. ואם לאו, אבר ובהמה אסור. ודין העוף כדן בהמה לדבר זה.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לווצאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ז

השוחט את הבהמה, ומצא בה שליא שהוא כעין כיס שבו מונח העובר - נפש היפה אדם שלא מואס מלאכול אותה תאכלנה יכול לאכול אותה לפי שגם השליא ניתרת בשחיטת האם, ואינה מטמאה לא טמאת אכלין היינו שאע"פ שהיא מותרת באכילה אינה נחשבת כאוכל לקבל טומאה, ולא טמאת נבלות היינו שאף אם מתה הבהמה שבה נמצאת השליא אין השליא מטמאה כבשר נבילה, לפי שאין מחשיבים אותה כבשר. ברם אם חשב עליה כלומר שאם חושב לאכול את השליא - מטמאה טמאת אכלין היא כן מקבלת טומאה כשאר אוכלים, שכן מחשבתו לאכלה עושה אותה כאוכל, אבל לא טמאת נבלות אבל אין מחשבתו מועילה לעשות אותה כבשר, ולכן אינה מטמאה כבשר נבילה. שליא שייצתה מקצתה מהבהמה לפני שנשחטה האם - אסורה באכילה כל השליא אסורה באכילה, כולל החלק שנשאר בתוך האם, לפי שחוששים שמא באותו חלק מהשליא שיצא נמצא גם ראש הולד, שאז זה נחשב כאילו הוא נולד ממש ואין הוא נותר בשחיטת האם. סימן ולד באשה אם השליא יוצאת מהאשה, זה סימן שהיתה לידה והאשה טמאה טומאת לידה, וסימן ולד בבהמה ואם השליא יוצאת בבהמה, זה סימן שאין לאכול את השליא, לפי שאין היא ניתרת לאכילה בשחיטת האם. המבכרת בהמה שעומדת ללדת בפעם הראשונה שהפילה שליא שיצאה ממנה השליא - ישליכנה לכלבים יכול לזרוק את השליא לכלבים, לפי שאין בה קדושת בכורה, כיוון שרוב השליות אינן קדושות, שכן שמא הוולד היה נקבה, ואף אם היה זכר, שמא היה משונה בצורתו שאז אין בו קדושת בכור. ובמקדשין אבל בבהמת קרבן, כגון בהמה שעומדת להישחט לשם קרבן שלמים שהפילה שליא - תקבר יש לקבור את השליא, שהואיל ואין שליא בלא וולד הרי רוב שליות בקרבנות קדושות הם, לפי שבין שהיה הוולד זכר ובין שהיה נקבה קדוש הוא מחמת הקרבן. ואין קוברין אותה את השליא בפרשת דרכים שכן היה זה דרך הגויים לקבור את השליא בפרשת דרכים כיסגולה לכך שהבהמה לא תפיל יותר, ואין תולין אותה באילן ואין לתלות את השליא על עץ, שאף זה היה דרכם של הגויים לעשות, וכל זה אסור לעשות מפני דרכי האמרי והתורה הזהירה על כך וכתבה "ובחוקותיהם לא תלכו" (ויקרא יח, ג), היינו שאין לחקות את הגויים ולעשות כמנהגם.

רבינו עובדיה מברטנורא

שליא - כמין כיס שהעובר מונח בתוכו.
נפש היפה - שאין דעתו קצה בה מחמת מיאוס.
תאכלנה - ולא אמרינן אבר מן החי הוא, אלא גם היא ניתרת בשחיטת האם.
ואינה מטמאה - דלא חשיבא אוכל.
ולא טמאת נבלות - אם מתה הבהמה.
מטמאה טמאת אוכלין - אם נגעה בטומאה, דמחשבה משויא ליה אוכל. אבל טמאת נבלות לא, דלאו בשר הוא אלא כשאר אוכל בעלמא הוא.
אסורה באכילה - ואע"ג דלא נפק אלא פורתא ופשיטא דכל מיהוי הולד לא היה שם, מכל מקום חיישינן שמא באותו מקצת יצא ראש הולד והרי הוא בילוד.
הכי גרסינן סימן ולד באשה - וסימן ולד בבהמה.
המבכרת - זהו פטר רחם שלה.
ישליכנה לכלבים - שאין קדושה בה. דאע"ג דאין שליא בלא ולד, הכא רובא לאו בת מקדשא היא, דדילמא נקבה הוות או נדמה הוה ולא קדיש.
ובמקדשין - כגון בהמת שלמים שהפילה שליא.
תקבר - דכיון דאין שליא בלא ולד, קדשה, דבין זכר ובין נקבה דנפיק מבהמת הקדש קדיש.
בפרשת דרכים - מקום שהדרכים מתפרשים לשנים. ודרך המנחשים לקברה שם כדי שלא תפיל עוד.
דרכי האמורי - ניחוש. וכתוב לא תעשה כמעשיהם.